

CSOMOR MIKLÓSNÉ

Minőségügyi szakember, tanácsadó - egyéni vállalkozó

- *Nem tudtam, de életrajzodban láttam, hogy a Baranya Megyei Kórház környezetirányítási vezetője is voltál. Mikor fertőződte meg a környezet tudatos szemlélettel, magatartással?*
- Talán nem is megfertőződtem, inkább beleszülettem, életem első 18 évét falusi környezetben éltem le, ami az akkori életmód szerint még **önfenntartó** volt. Kis településeken annak idején az emberek jó gazda szemlélettel, meglehetősen takarékos életmóddal igyekeztek mindent - a maradékokat is - felhasználni valamire, újra hasznosítani, visszaforgatni. Azt láttam, tapasztaltam meg a szüleimtől, nagyanyámtól, a környezetemtől, hogy szinte semmit nem dobunk ki. Minden jó lehet valamire, megjavítottuk, megjavíttattuk helyi mesteremberekkel, kézművesekkel, szerelőkkel (cipőt, ruhát, táskát, edényt, gépet, berendezést, szerszámot, játékot,...). Annak idején a tárgyak életciklusa más szemléletmód szerint alakult, hulladék alig keletkezett, melléktermék inkább, amelynek megvolt a termékké válási receptje (pl. komposztláda=trágyadomb).
- *Szakmai képzettségeid közül melyeket tartod a leginkább hasznosnak, napjainkban használhatónak?*
- Alapképzétséget a BME-n szereztem a rendszerszervező diplomát, mely egy olyan szemléletet adott, amit a mai napig hasznosítok a munkám során (a folyamatok nem önmagában való vizsgálata). Ez a képzettség kiegészült később, a Pécsi Tudomány Egyetem Közgazdaságtudományi Karán a második MBA-s évfolyamon végeztem (most ünnepeljük a 30. találkozókat), ott elsősorban a termelés-, változás-, projekt menedzsment adott kamatoztatható alapot, segítséget. Amikor az 1990-es évek közepén, a tulajdonos váltás során a cég 73 felsőfokú végzettségű szakemberének volt lehetősége pályáznia a 11 betöltött középvezetői pozíciót (néhányunk esetében a saját betöltött állásunkat) jól jöttek az írásbeli és szóbeli fordulók az MBA-n szerzett az ismeretek, szemléletmódok. Aztán, miután az új ISO szabványok (2015-től) is fontos szempontnak tekintik a változások, változtatások kezelését, a kockázatközpontú gondolkodásmódot, az ismeretek, a kész megoldási minták, eszköztárak jól jöttek.
- *A környezetvédelem és a minőségügy újdonságait tudod-e nyomon követni?*
- Sajnos igen sok energiát igényel ez a feladat. Ha csak pl. az utóbbi évtizedek kapcsolódó **jogszabályi** változásait tekintjük, nem is beszélve az irányítási rendszer**szabványok** folyamatos változásairól (a 14001-es közeljövőben várható), a MOHU létrejött, az EPR, 2024-ben az ESG (épp most pittyent a telefonom, érkezett az új MSZT **hírlevél**). Vannak már bevált, bejáratott felületek, médiák, amelyeken tájékozódok:

- **KÖVET** Egyesület a Fenntartható Gazdaságért (tisztelőbeli tagság 2000. óta) **Lépések** a fenntarthatóság felé – Hibrid lektorált tudományos **folyóirat** és szakmai magazin,
- Magyar Minőség Társaság (MMT 2025-ig) – Magyar Minőség szakfolyóirat, QualiTea online rendezvények,
- EOQ MNB Minőség és Megbízhatóság szakfolyóirat,
- Kamarai (korábban PBKIK) újság, tájékoztató levelek, hírlevél (benne jogszabálykövető); ma már a Heves Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara,
- MSZT hírlevél, szinten tartó képzések, rendezvények szakmai újdonságai,
- Napilapok, folyóiratok időszerű figyelem felkeltő cikkei (Új Dunántúli Napló, Heves Megyei Hírlap, National Geographic, ...) Honlapok, konferenciák előadásai, hírlevelek, tanúsító szervezetek auditori képzései (a német és a magyar szervezetek részéről – érdekes összehasonlítani a két nemzet általi szabvány értelmezést, jelentős szempontok kiemelését).

- Óriási érdemeid vannak a Pécsi Vízmű Rt. Nemzeti Minőségi Díj pályázatainak elkészítésében. Hogyan emlékszel ezekre az időkre?

- Eseményekben gazdag időszak volt. Abban az időben a cégnél az integrált rendszer (MIR, KIR) működtetéséhez vezettem egy **virtuális** szervezetet 22 fő folyamat gazdával, 21 belső auditorral, a pályázat készítéséhez a csapat bővült 8 fő kritérium felelőssel.

Különösen nehéz időszak volt, egy jól sikerült helyszíni szemlét követően, NMD-re felterjesztett céggént az országban elsőként megtapasztalni az elutasítást. A rengeteg adatgyűjtés mellett, a következő esztendő eseményeinek újrafogalmazása, nem kis feladatot jelentett a több tucat munkatárs feladatainak összehangolásában, motivációjában, őket újra mozgásba hozni (persze ez nem csak az én érdemem volt, hanem a felső vezetők elkötelezettsége is segítette munkámat). Ami aztán meghozta a sikert.

- Miként vélekedsz az NMD megszűnéséről, elhalásáról?

- Tekintettel arra, hogy még néhányan mindig használjuk prezentációinkban az alábbi gondolatot:

„A 4.0 Ipari forradalom által prognosztizált változások közepette a vállalkozások számára a minőség továbbra is stratégiai fegyver” (EOQ MNB), így elmondható, hogy sajnálom, hogy a minőség nem elsődleges, hogy az egyes irányítási rendszerek, módszerek, modellek nem azt a helyet töltik be a vállalkozások életében, amire készültek, amire kitalálták azokat.

Ha a motiváló díj rendszerek nem is működnek megfelelően, a minőségnek fontosnak kellene lennie ma is és a jövőben is.

- Kiváló minőségügyi szakemberként, Nemzeti Minőségi Díj értékelőként hogyan látod a hazai minőségügy presztizsét?

- Kicsit szomorú vagyok, azonban bizakodó. Nagyok sok jó módszer és modell segíti a jelen és jövő generáció munkáját, bárhogya is hívjuk.

Nagyon zavar a felhígulás, a minőség sokféleképpen való értelmezése, hogy viszonylag kis összegekért napok alatt lehet irányítási rendszer tanúsítványokat kapni, az önjáró, emberi erőforrást, szakembert nem igénylő rendszerek éveken át történő tanúsítása, mely semmi hozzáadott értéket nem generál. Bár bele van építve a PDCA egyetlen eleme a D, de szóba nem jön a tervezés az ellenőrzés és fejlesztés.

Szerencsére vannak új dolgok, történetek. Új EFQM, Új KND, Agilis módszertanok, Ipar 4.0, Smart technológiák (smart factory koncepció), Minőség-Innováció pályázatok és társai.

Új kihívás lesz az adat vezérelt és mesterséges intelligencia alapú irányítási rendszerek elterjedése, az MI alkalmazások beillesztése a cégek életébe, a folyamatok szabályozásainak újragondolása (remélhetőleg a korábban említett rendszerszemléletű megközelítéssel), a kapcsolódó dokumentumok

elkészítése, és természetesen ezen rendszerek auditálása. **Jót, jól, egyre jobban** jelmondatom korrigálható, **Jót, jól, egyre jobban, egyre gyorsabban**-ra!

- *A minőségügyi szervezetekben való tagságodat miként tudtad kamatoztatni?*
- Számos módszertant megismertem, megoldásokat tanultam a konferenciákon, a szakcikkek tanulmányozása során, amiből ötleteket merítettem, vagy spontán csak megerősítést: igen ezt ők is így értik, igen ez így jó út, vagy éppen hoppá, nézzük csak meg ezt újra. Az online tér lehetőséget biztosít sok távoli konferencián való részvételre, jelentős időmegtakarítással.
- *Tudom, hogy a környezetvédelem szíved csücske. Ezen a területen látsz fejlődést hazánkban?*
- Folyamatos változtatást, próbálkozásokat (főleg hulladékos területen) látok évek óta. Egyre több vállalkozásnak fontos a fenntarthatóság, annak mindhárom pillére. A klímaváltozás következtében egyre többen lépnek, tesznek apró **lépéseket**. Jelenleg számos feladatot ad az ESG törvény, a kapcsolódó szigorításokkal, könnyítésekkel, ESG szakértők, auditorok képzése, szoftverek készítése. Számos vállalkozás jelentős energiát fektet be ökológiai lábnyoma (víz, szén, ...) kiszámításába, a körforgásos gazdaság, a 10R módszertanok megismerésébe Talán a kidobás és hulladékká válás előtt megindul a tönkrement eszközök megjavítása, átalakítása (szakember hiány → képzés ?).
- *Tevékenységeid java része Pécshez kötődik. Nemrégén lakóhelyet változtattál. Sikerült az akklimatizálódás?*
- Elég nehéz megszokni, ha az ember egy megyeszékhelyről egy kis városba költözik, más lesz az ügyintézés rendje, számos intézmény csak 20-50 km-es távolságban érhető el, ezzel együtt kell élnünk. Azonban a gyerekeink segítettek egy kis házat találni, ahol közel van az orvos, a gyógyszertár, a napi bevásárlást segítő üzletek, A lakást megszoktuk, a szomszédok segítőkészek, már éjszaka a sötétben is képesek vagyunk közlekedni. De, ha valamit keresünk (használati tárgyakat, épületet), akkor elsőnek még mindig a pécsi helyszín jut eszembe. A nehézségekért kárpótol bennünket az egyéves és a nyolcéves unokánk mosolya, amikor 2-3 naponta be-beszaladnak egy „palacsintára”, könnyű uzsonnára edzés előtt, a rendszeres itt-alvással együtt járó esti olvasás, fejből mesélés (már ötödször is ugyanazt), és a bizalmas beszélgetések.
- *2024 novemberétől egyéni vállalkozó vagy. A család, főként az unokák mellett mire futja még erődből?*
- Felkérésre dolgozom még tanácsadóként, pár képző intézmény szervezésében felnőtt-képzéseket tartok, külső auditokat végzek néhány hazai és külföldi tanúsító szervezetnél. Napjainkban is hajlandó vagyok tanulni, továbbképzéseken veszek részt. Azt gondolom, a meglévő cégekkel való együttműködésem során jól tudom használni az új ismereteket (új KIR, ESG, stb.). Van egy kis kertünk az udvarban. Kipróbáltuk idén, hogy a baranyai kötött talaj után a majdnem alföldi homokos földön hogyan viselkedik a borsó, uborka, hagyma, krumpli (ezeket kiválóan tudtuk gondozni), a paprika és a paradicsom igen megkésve, de rengeteg (zöld) terméssel ajándékozott meg bennünket, most már csak a hosszú szép őszben kell bizakodnunk, akkor tán még piros paprikát és paradicsomot is szedhetünk. Jövőre tán már kicsit másképp tesszük.
- *Mi jelent számodra kikapcsolódást, regenerálódást?*

- A kirándulás. A Mecsek után itt van felettünk a feltérképezendő Cserhát, Mátra, Bükk (Kéktúra, Geoláda felkutatás). Sajnos még nem sikerült medve hagymát találnunk sehol (március 15. felé, az volt évente az első kirándulásunk). És érdekes, egyetlen eddig szerzett ismerős sem tud segíteni. Pihentet a játék, a sok játék az unokákkal. Az olvasás, de alig jut rá idő, a szakirodalmak átnézése is sok időt vesz igénybe. Zene hallgatás, most az egyévvessel hallgatunk ovis zenét, szinte minden alkalommal, már Ő dönti el, CD-ről vagy bakelit lemezeiről. A külföldön élő, nagy 15 és 17 éves unokákkal való csetelés, szinte felnőttként való „eszmefuttatásaik” élménye. A kertészkedésről már volt szó, szívesen termelnénk itt is napízű paradicsomokat.

Sződi Sándor